

УДК 930

Лаповець І. — ст. гр. 11

Гусятинський коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

ПАЦИФІКАЦІЯ ЯК СПОСІБ НИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Науковий керівник: Дудар І.А.

Минулої осені виповнилося 80 років з часу оголошення польським урядом політики щодо населення західноукраїнських земель, яка мала офіційну назву «пацифікація», тобто умиротворення. Насправді ж, це був початок каральної експедиції, яка тривала до початку Другої світової війни. Метою пацифікації було упокорення українців, спроба перетворити їх у покірних сполячених рабів, тобто в бидло.

У відповідь на утиски польських властей по Галичині прокотилася хвиля нападів на помістя і економії польських землевласників. Після цього польські війська розпочали жорстокі розправи над українськими селянами, офіційно оголосивши восени 1930 р. справжню війну всьому українському населенню Галичини — політику так званої пацифікації. Це були масові і жорстокі репресії проти всієї української спільноти, які набрали характеру державних антиукраїнських погромів.

Поляки влаштовували масові езекуції — покарання селян прилюдно нагаями. Били до нестями, коли людина падала — відливали водою і били далі. Все це мало садистські форми і відбувалося під знущальні вигуки «Нех же Польска!» Особливо терпіли сільська інтелігенція і свідомі селяни.

За неповними даними пацифікація була проведена майже у восьми сотнях сіл. Було побито 2070 осіб, заарештовано 1739 селян, спалено 490 хат, знищено близько тисячі українських установ. Репресії в тій чи іншій формі поляки проводили практично в усіх повітах Галичини з населенням понад 5 млн. осіб. Пролилася кров невинних.

1-30 листопада 1930 р. пацифікація охопила 121 село Тернопільського воєводства. Особливо жорстоко проходила вона в Бережанському, Збарзькому, Підгаєцькому і Тернопільському повітах. Унаслідок тяжких побоїв під час пацифікації померли вчителі із села Кошляки (тепер Підволочиського району) Г. Камінський та А. Шевчук, магістр права В. Кульматицький із с. Городища (тепер Козівського району), учитель П. Смолій із с. Медин (тепер Підволочиського району), війт О. Дичко із с. Вівся (тепер Козівського району). Польська поліція скалічила письменницю і громадську діячку з Денисова І. Блажкевич.

У Галичині пройшли відплатні за пацифікацію акти. Мали вони місце і на Тернопільщині. Так, 26 листопада 1930 р. у с. Багатківцях на Тербовлянщині було вбито польського дідича Юзефа Войцехівського, який керував пацифікацією в цьому та сусідніх селах. 28 січня 1931 р. у лісі біля Копичинців було застрелено графа Баворовського, який брав активну участь у каральних заходах.

Пацифікація Східної Галичини була жорстокою і кривавою. Вона мала широкий міжнародний розголос і була винесена на обговорення Ліги Націй. Провід ОУН доклав усіх зусиль, щоб про це дізнався світ. Прес-бюро ОУН у Женеві, Берліні, Лондоні, Брюсселі видавали повідомлення про пацифікацію різними мовами. Невдовзі про неї заговорила європейська та американська преса, яка гнівно засудила цю політику Польщі.